

МОТИВИ**към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници**

С Директива (ЕС) 2023/2413 от 18 октомври 2023 г. за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета (Директива (ЕС) 2023/2413) се поставя нова по-висока цел от поне 42.5% дял на енергията от възобновяеми източници в брунтото крайно потребление на енергия в Съюза до 2030 г., като нейното изпълнение следва да бъде осигурено от всички държави членки чрез въвеждането на подходящи политики и мерки, осигуряващи ускорен темп за развитие на възобновяемата енергия.

Настоящият проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗИД на ЗЕВИ) е разработен с цел транспониране на изискванията на чл. 1, т. 7 от Директива (ЕС) 2023/2413 по отношение на членове 16, 16б, 16г и 16д, от Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (Директива (ЕС) 2018/2001, Директивата). Срокът за въвеждане в българското законодателство на цитираните разпоредби на Директивата беше 1 юли 2024 г. От страна на Европейската комисия (ЕК) е изпратено официално уведомително писмо на Република България по процедура за нарушение № 2024/0211 за неупредяване в срок на ЕК за мерките за нейното пълно транспониране.

Със законопроекта се предлага и въвеждане на изискванията на Делегирана Директива (ЕС) 2024/1405 на Комисията от 14 март 2024 г. за изменение на приложение IX към Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на допълване на списъка на суровини тип „А“ и тип „Б“ за производство на биогорива и биогаз, чиито срок на транспониране е 14 септември 2025 г. Разширяването на списъка на суровините, които се използват за производството на биогорива от ново поколение ще предостави възможност на икономическите оператори да използват по-широк кръг от суровини и ще осигури крайното потребление на енергия от ВИ в сектор транспорт, в т.ч. и във въздушния транспорт.

Предложените изменения са насочени към опростяване и намаляване на сроковете на административните процедури за издаване на разрешения за реализирането на инвестиционни проекти за изграждане на енергийни обекти за производство на енергия от възобновяеми източници (ВИ). С това ще се създадат условия за повишаване на производството и потреблението на енергия от ВИ с оглед постигане на национална цел от най-малко 34.48 % дял на енергията от ВИ в брунтото крайно потребление на енергия през 2030 г., заложен в представения за обществени консултации Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г., актуализация 2024 г.

В съответствие с чл. 22, ал. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници към всяка община следва да е създаден център за административно обслужване, който

при подадено искане от потребители на административни услуги предоставя указания и информация за процедурите при изграждане, реконструкция или основен ремонт на енергийни обекти и съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници. С настоящия законопроект се предвижда в този център да се подават искания и в случай на инвестиционни проекти за съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, термопомпи, съоръжения за съхранение на енергия, включително за електрическа и топлинна енергия, както и съоръженията за присъединяването на енергийните обекти и съоръженията за съхранение на енергия към съответната електрическа мрежа и съоръженията за присъединяването на енергийните обекти за производство на топлинна енергия и енергия за охлаждане към топлопреносната мрежа. В зависимост от разположението на енергийния обект (в приоритетна зона или извън нея) е регламентиран срок, в който центърът за административно обслужване уведомява лицето, подало искането за административни услуги относно пълнотата на представената информация.

Въвежда се срок до три години от датата на подаване на искането в центъра за административно обслужване за издаване на разрешение за ползване или удостоверение за въвеждане в експлоатация при изграждане на вятърни електрически централи разположени в морето.

Също така, се предлага срок до три месеца за издаване на разрешение за строеж, в случаите когато такова се изисква по Закона за устройство на територията, за инсталиране на оборудване за слънчева енергия и на съвместно разположени съоръжения за съхранения на енергия, включително на инсталации за слънчева енергия в сгради, в съществуващи или бъдещи изкуствени конструкции, с изключение на изкуствени водни площи, при условие че основното предназначение на тези изкуствени конструкции не е производството на енергия от слънчева енергия или съхранението на енергия. За съоръжения за слънчева енергия с обща инсталирана мощност до 20 kW, включително за потребители на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и общности за възобновяема енергия се предлага този срок да е не повече от един месец. При неполучаване на отговор в регламентирания съгласно Закона за устройство на територията срок за издаване на разрешение за строеж от главния архитект на община, след потвърждаване на пълнотата на подадените от заявителя документи, разрешението за строеж се счита за издадено, при условие, че инсталираната мощност на инсталацията за производство на електрическа енергия от слънчева енергия не надвишава предоставената електрическа мощност на присъединен към електрическа мрежа обект за потребление на електрическа енергия на краен клиент.

Предвижда се срокът на процедурата по присъединяване на термопомпи с обща инсталирана мощност до 50 MW от подаване на искането за присъединяване до сключване на договора за присъединяване да е един месец. При термопомпи, използващи геотермална енергия, с обща инсталирана мощност до 50 MW този срок да е до три месеца. В този срок не се включват проектирането и строителството на съоръженията за присъединяване, реконструкцията и модернизацията на електрическите мрежи, свързани с присъединяването на термопомпите. Дава се

възможност срокът да бъде удължен от крайния клиент/потребителя в сроковете на валидност на издаденото му становище и сключения предварителен договор.

Със законопроекта се предлага и промяна с оглед спазването на задълженията за смесване на течните горива от нефтен произход за нуждите на авиацията, корабоплаването и железопътния транспорт и предвид необходимостта от осигуряване прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2405 за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт.

Съгласно чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове е определен 30 дневен срок за получаване на предложения и становища по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, публикуван за обществени консултации.